

Schwalbe, 'Schwalbe performs a time'

Zo veel met 'maar dit'

'Komt er nog iets of is dit het nu echt?' Je zou het je wel eens kunnen afvragen bij een voorstelling van Schwalbe. Maar keer op keer slaagt het gezelschap, dat ontstond rond de Amsterdamse mime-opleiding, erin met 'maar dit' een imposante krachttoer uit te halen. Dat is ook precies wat gebeurt bij *Schwalbe performs a time*. Wel zes uur lang, de hele nacht door, bouwen de vijf dames van het gezelschap elf theaterdecors uit bestaande voorstellingen op en af. Met een ontzagwekkende sereniteit ontbloten ze een zijde van het theater die we niet zien. En dat tijdens de uren die we normaal niet bewust meemaken.

De makers van Schwalbe zoeken altijd naar een zekere essentie in fysieke handelingen. Onder warm, geel werklicht van straatlantaarns timmeren ze gestaag en gecoördineerd een huisje in elkaar. Wanneer na een half uur het decor van *Bambie 10* van mimetheatergroep Bambie eindelijk in al zijn glorie staat te pronken, wordt het in één vloeiende beweging weer afgebroken om plaats te ruimen voor *De Avond* van Nieuw West. Beperken tot de kern, dat is het theater van Schwalbe.

Zes uur van dit minimalisme is wel degelijk slaapverwekkend. Maar dat is ook toegelaten. Je mag in slaap dommelen, je mag even een luchtje scheppen en wat eten, je mag afdwalen. Doordat het podium in een voortdurende, trage metamorfose is, komt die ruimte de voorstelling net ten goede. Zonder dat je het beseft, zwelt een monotone beat aan tot intense housemuziek en doemt een nieuw landschap op. Alsof je de seizoenen voorbij ziet glijden om plots te ontdekken dat de zomer is aangebroken. Net de lengte van de opbouw maakt die korte momenten waarin een decor zich concretiseert zo aangrijpend, zónder het meer gewicht te schenken.

Want Schwalbe stelt niet het eindresultaat centraal, maar de arbeid die in de marge van het theater schuilt en vooral de tijd die dit vergt. Dat zien we ook in het bijzonder poëtische orgelpunt van de nacht: met een zwabber tekent Floor van Leeuwen concentrische cirkels op de vloer. Het is het decor van Laura van Dolrons *Mogelijkheden*, dat slechts zichtbaar wordt wanneer het sop opdroogt. Zelfs wanneer de spelers stoppen, is het werk niet voltooid. *Schwalbe performs a time* grijpt de uren die wij al slapend doorbrengen aan om een tijd te tonen die we vergeten, gebeurtenissen van onmetelijk belang die nooit het daglicht zien.

Daarom is het ook zo jammer dat net die slotscène abrupt eindigt. 'Ons laatste decor moet nog opdrogen, dus nodigen we jullie uit om wat na te praten.' De persoonlijke verbinding met het publiek siert deze makers, maar nu gunnen ze hun ingetogen climax niet de aandacht die het verdient. Alsof de angst voor verveling dan toch insloeg. Zo trivialisieren ze hun eigen intentie en laten ze de sensitieve gewaarwording waar deze voorstelling op steunt niet volledig tot uiting komen.

Want daar huist net de kracht van *Schwalbe performs a time*: niet louter in wat ze proberen te vertellen, maar in de ervaring die daaruit ontstaat. De doorzetting waarmee zij hun nederige ritueel uitvoeren, maakt die opbouw en afbraak tot iets transcendentiaal. De noodzakelijke tijd om te rijpen die wij zo vaak uit ons geheugen wissen, krijgt zijn gewicht en waarde terug. Door zijn eenvoud en eenduidigheid laat *Schwalbe performs a time* ons dat proces aan den lijve ondervinden. Het is dit essentialisme, deze verheffing door uitkleding, waarmee 'maar dit' ontzagwekkend wordt.

Maarten Luyten

© Cutting Edge - 30 maart 2016

Concept en spel:

Christina Flick, Marie Groothof, Floor van Leeuwen, Kimmy Ligtoet, Ariadna Rubio Lléo

Lichtontwerp:

Joost Giesken, Jan Fedinger

Beeldadvies:

Wikke van Houwelingen

Bouwadvies:

Willemijn Ottevanger, Kees van Leeuwen

Productieleiding:

Jasper Hupkens

Techniek:

Willemijn Ottevanger

Copyright foto's:

Stephan van Hesteren

Productie:

Schwalbe

Mede mogelijk gemaakt door:

Productiehuis Rotterdam, Veem House for Performance, BNG-Nieuwe Theatremakersprijs, PACT
Zollverein

Datum opvoering:

2016-03-26 00:00:00

Datum premiere:

26/03/2016 u